

Kaders Transitiefonds Toekomstgerichte landbouw

In november 2019 nam de gemeenteraad een motie aan over een Transitieonderzoek Toekomstgerichte Landbouw. Het college werd opgedragen om een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden om de overgang van eenzijdig op productie gerichte landbouw naar een toekomstgerichte vorm van landbouw te bevorderen en te komen met voorstellen aan de gemeenteraad.

In 2020 kwamen college en raad overeen dat de gemeenteraad een dialoog zou starten met de inwoners over hoe we aankijken tegen een toekomstgerichte landbouw. Een raads werkgroep Toekomstgerichte Landbouw organiseerde vervolgens twee goed bezochte dialogoogavonden, een digitale op [21 januari 2021](#) en een fysieke op [16 september 2021](#).

Vervolgens gaf het college de opdracht om een onderzoek uit te voeren onder agrarische ondernemers. Alle agrariërs konden een enquête invullen en zich aanmelden voor een keukentafelgesprek. Het doel van het onderzoek was om te achterhalen hoe agrariërs hun toekomst zien en wat de gemeente kan doen om hen te ondersteunen. In 2022 was het [eindrapport](#) van het onderzoek gereed.

Zowel uit de dialogoogavonden als uit het onderzoeksrapport blijkt dat agrarische ondernemers in De Wolden heel verschillend kijken naar hun toekomst. Er is een variatie aan bedrijven, ook binnen een sector. Men heeft er geen behoefte aan dat de gemeente op de stoel van de ondernemer gaat zitten of met aanvullende regelgeving komt. Wel is er behoefte aan duidelijkheid. Waar wil de overheid heen met de agrarische sector? Een duidelijke stip op de horizon maakt het voor ondernemers mogelijk om te werken en te investeren in een goede toekomst voor het bedrijf.

Er zijn ook zorgen over de toekomst. Die gaan met name over de ontwikkelingen in kostprijs en opbrengst, (tegenstrijdige) regelgeving, het imago van de agrarische sector en de stikstofproblematiek. Agrariërs geven aan dat zij financiële armslag nodig hebben om te kunnen voldoen aan de eisen van de toekomst. Ook willen zij meer ruimte om te experimenteren en het bedrijf te ontwikkelen. Tenslotte is er behoefte aan advies en steun bij innovatie en transitie.

Bij het vaststellen van de begroting 2022-2025 besloot De Wolden een budget van 300.000 euro op te nemen voor een transitiefonds Toekomstgerichte Landbouw.

Raadsbreed programma

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 stelde de nieuwe raad een Raadsbreed programma op. Landbouw is daarin opgenomen als een van de vijf belangrijkste opgaven voor de huidige raadsperiode:

Ongeveer 80% van de totale oppervlakte van de gemeente wordt benut door landbouw. We zien dat het lastig is voor agrariërs om op dezelfde voet door te gaan, gezien de landelijke en Europese discussies over onder andere stikstof, voldoende woningbouw en ruimte voor de energietransitie. Wij willen onze agrariërs ondersteunen om toe te werken naar een toekomstbestendige en duurzame bedrijfsvoering.

We willen vaart maken met de uitkomsten uit het eindrapport 'Onderzoek toekomst agrarische sector' en invulling geven aan het Transitiefonds Toekomstgerichte landbouw. Landbouw is een belangrijke sector, die we graag ondersteunen en faciliteren om verder te innoveren zodat er stabiliteit en helderheid is voor agrariërs.

Raadsdebat 19 mei 2022

Op 19 mei 2022 was er een raadsdebat over de kaders van het transitiefonds Toekomstgerichte landbouw. **Vervolgens zijn de kaders op 30 juni, met enkele aanpassingen, vastgesteld.** Op de volgende pagina worden de definitieve kaders weergegeven. Het is aan het college van B&W om binnen deze kaders een subsidieregeling te ontwikkelen en uit te voeren.

Wat willen we bereiken met het transitiefonds Toekomstgerichte Landbouw?

Het transitiefonds Toekomstgerichte landbouw wordt gebruikt om een subsidieregeling te ontwikkelen waarmee projecten kunnen worden gefinancierd. De projecten helpen ondernemers om nog toekomstgerichter te worden door middel van doorontwikkeling, verduurzaming of verbreding. Ook draagt het fonds bij aan kennisontwikkeling, innovatie, samenwerking en meer waardering voor de agrarische sector.

Concreet is het streven om tijdens de looptijd (2022 tot en met 2025) 10 projecten te subsidiëren waar 80 agrarische ondernemers aan meedoen.

Kader 1: DOELEN

We willen de beweging naar een meer duurzame en toekomstgerichte landbouw stimuleren, zonder op de stoel van de ondernemer te gaan zitten. Het transitiefonds Toekomstgerichte Landbouw ondersteunt daarom projecten die bijdragen aan twee of meer van onderstaande doelen:

- Verbeteren waterkwaliteit
- Verbeteren bodemkwaliteit
- Verlagen CO2 uitstoot
- Verminderen gebruik chemische gewasbescherming
- Nieuwe verdienmodellen ontwikkelen
- Anticiperen op klimaatverandering
- Aanleg landschapselementen
- Verbeteren biodiversiteit
- Bedrijfsvoering natuurinclusiever maken
- Verkorten voedselketen
- Betrekken consumenten en burens bij de bedrijfsvoering (informerend, dialoog)

Kader 2: SAMENWERKING

Wij vinden dat de middelen van het landbouwfonds ook daadwerkelijk binnen de landbouwsector besteed moeten worden. Samenwerking met andere ondernemers, organisaties en personen is mogelijk, maar de subsidieverstrekking is voor de agrarische ondernemer.

We nemen alleen subsidieaanvragen in behandeling van 3 of meer samenwerkende agrarische ondernemers/personen. Hiermee willen we bereiken dat innovatieve technieken en kennis breed worden gedeeld in de sector.

Kader 3: ALLE SECTOREN

Het transitiefonds is bedoeld voor alle agrarische sectoren in De Wolden. Het is alleen bedoeld voor agrarische ondernemers. Andere ondernemers, organisaties en personen kunnen geen aanspraak maken op een uitkering uit het fonds.

Kader 4: BEOORDELING

Behorend bij het transitiefonds Toekomstgerichte landbouw maken we een subsidieregeling. De regeling gaat uit van een maximale gemeentelijke bijdrage van 50% in de subsidiabele kosten, met een maximum van 40.000 euro per aanvraag.

Projecten kleiner dan 1.000 euro nemen we niet in behandeling. Aanvragen kleiner dan 5.000 euro worden ambtelijk beoordeeld en toegekend. Grotere aanvragen worden door het college toegekend. De regeling kent geen subsidieplafond per jaar, wel een eindplafond.

We starten een onafhankelijke adviescommissie waarin drie personen zitting hebben. Deze personen hebben kennis van de landbouwpraktijk in De Wolden en daarbuiten, van innovatieve technieken en van andere financieringsbronnen. De commissie adviseert het college van B&W over de subsidieaanvragen boven 5000 euro, op basis van de subsidieregeling. Vervolgens neemt het college van B&W de besluiten over subsidietoekenning en vaststelling.

In de subsidieregeling komt een artikel dat het college van B&W de mogelijkheid geeft om gemotiveerd af te wijken van de criteria en voorwaarden. In de rapportage wordt ook toegelicht of het college afgeweken is van de criteria en voorwaarden en wat daarvoor de motivatie was.

Kader 5 MONITORING EN EVALUATIE

Het college stelt de subsidieregeling Transitie Toekomstgerichte Landbouw vast en stuurt deze ter informatie naar de gemeenteraad. Jaarlijks wordt er gerapporteerd over de projecten en resultaten. In de rapportage staan de projecten beschreven die een subsidie hebben ontvangen uit het fonds, het aantal deelnemende agrariërs en de doelen die hiermee worden gesteund. Ook is er een jaarlijkse evaluatie en mogelijk bijstelling.